

**การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ**

**The Operation of the Child Development Centers towards the standard of Department of Local
Administrative Organization, Ban Kwao District, Chaiyaphum Province**

วิมล สร้อยสูงเนิน*

ดร.เพียงแข ภูผายาง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้ส่งเสริมและผู้ปฏิบัติงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้ส่งเสริมและผู้ปฏิบัติงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 98 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .989 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .314 – .860 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ คือ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ และหน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบ

คำสำคัญ : การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ABSTRACT

The purposes of this study aimed to: 1) study the operation of the child development centers towards the standard of the department of local administrative organization, Ban Khwao district, Chaiyaphum province. 2) study the suggestions for the operation of the child development centers towards the standard of the department of local administrative organization based on the opinion of supporters and officers under the local administrative organization, Ban Khwao district, Chaiyaphum province. The samples in this study were 98 of personnel under the local administrative organization, Ban Khwao district, Chaiyaphum province selected by simple random sampling. The sample size was employed by using Krejcie and Morgan Theory. The instruments used to collect the data were 5 rating-scale questionnaires which were conducted by the researcher with a reliability value of .989 and a discrimination value between .314-.860 and structured interview form. Statistics used to analyze the data were frequency, mean and standard deviation.

The results of the study were as follows:

1) The level of the operation of the child development centers towards the standard of the department of local administrative organization, Ban Khwao district, Chaiyaphum province as a whole was at a high level. When considering in each aspect, it was found that the highest mean was academic curriculum and activity, followed by buildings, environments and safety, participation and support form community, personnel and management and operation of the child development center respectively. The lowest mean was at the moderate level which was the supporting of young children developing network.

2) The suggestions for the operation of child development centers towards the standard of the department of local administration, Ban Khwao district, Chaiyaphum province are: holding the conference in order to inform the community about the operation of the child development centers and publishing the data to encourage the community to join in the operation and development of the child development center; for example, publish the operation of the child development center to community and other organizations.

Keywords : The Operation of the Child Development Centers, Local Administrative Organization.

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศ นอกจากการบริหารจัดการขององค์กรภาครัฐในส่วนต่างๆ แล้ว การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหัวใจอันสำคัญยิ่งต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญา อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลมีคุณธรรมและยั่งยืน (ไพศาล สุริยะมงคล และ วีรวิธ มาชะศิริานนท์, 2551) ความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่วนที่ 2 มาตรา 41 ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้

จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545–2559) การจัดการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี (รุ่ง แก้วแดง, 2543) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (ทิพย์พพร ดันดีสุนทร, 2545) การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังมีปัญหามากโดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปีการศึกษา 2550 กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในส่วนของจัดการศึกษาปฐมวัย โดยสถานเลี้ยงเด็กและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย จัดระบบการเลี้ยงดูยังไม่เหมาะสม ใช้กฎระเบียบบังคับเด็กมากเกินไป เป็นการขัดขวางการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก นอกจากนี้ยังมีผลวิจัยทางการแพทย์ พบว่าเด็กปฐมวัยของไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีการพัฒนาล่าช้า ไม่สมวัยโดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุแสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม (นิตยา ศษภักดี และคณะ, 2545) จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหา ดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพ โดยในปีพุทธศักราช 2553 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นในปี พุทธศักราช 2547 ควรปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 6) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอบ้านเขว้าจังหวัดชัยภูมิ จึงมีความจำเป็นในการหาคำตอบ คุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด และค้นหาแนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็น ผู้ส่งเสริมและปฏิบัติงาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ พัฒนา ปรับปรุง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการศึกษา และเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้ส่งเสริมและผู้ปฏิบัติงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้ส่งเสริมและผู้ปฏิบัติงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. จากผลการวิจัยทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ส่งเสริมและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ว่าอยู่ในระดับใดและแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลในการนำไปประยุกต์ใช้ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ไปใช้กำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนา

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถาม มีลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ประสิทธิภาพการทำงาน และหน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 6 มาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับคือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม แบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้เลือก ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 คน และคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 9 ศูนย์ นักบริหารการศึกษา/นักวิชาการเทศบาลลุ่มลำชี จำนวน

2 คน โดยกำหนดคุณสมบัติคือ เป็นครู/ครูผู้ดูแลเด็กและนักบริหารการศึกษา/นักวิชาการเทศบาลลุ่มลำชี ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 11 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จากเทศบาล/อบต. จำนวน 7 แห่ง จำนวน 115 คน ประกอบด้วย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 98 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพิ่มงบประมาณการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย ควรกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละปีให้ชัดเจน

2. ด้านบุคลากร บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กำหนดแผนการนิเทศ ติดตามให้ชัดเจนไม่มุ่งเน้นการนิเทศเอกสาร ควรให้การนิเทศแบบกัลยาณมิตร และคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรปรับสถานที่ให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียนจัดทำแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ครบทุกด้าน

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรออกแบบและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสามารถเลือกใช้ได้อย่างหลากหลาย ส่งเสริมการจัดทำสื่อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือในการสร้างสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน จัดประชุมชี้แจง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกด้านแก่ผู้ปกครองทุกภาคเรียน หรือปีการศึกษาไม่ต่ำกว่า 2 ครั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกให้ชัดเจนโดยเฉพาะภายนอก ให้จัดทำกิจกรรมหรือสร้างความร่วมมือในการพัฒนาและส่งต่อนักเรียนสร้างเครือข่ายด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอยู่ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านวิชาการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ซึ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไปสู่การพัฒนา “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าการดำเนินงานการบริหารงบประมาณโดยมีการดำเนินการตามมาตรฐาน เป็นเพราะว่า มีการจัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนใช้พัฒนาศูนย์เด็กเล็กและมีการจัดทำแผนจัดหาพัสดุและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีการดำเนินการตามมาตรฐานของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างโดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมในโอกาสและประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาบุคลากรรวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการให้ทุนการศึกษาพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านการบริหารงาน โดยมีมาตรฐานการดำเนินงานการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ครบทั้ง 4 ด้านได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ที่เหมาะสมตามวัย จัดให้บริการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กและ คักยภาพของเด็กแต่ละคน และจัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช สาโลม (2555) ที่ได้ศึกษาแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัด อุบลราชธานี พบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการนำบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไป ศึกษาดูงานจัดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. มาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการ ส่งเสริมและพัฒนาสังคมภายในองค์กรให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน บุคลากรของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีศักยภาพและขีดความสามารถในการวางแผน การจัดสรรบุคลากรมีความเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ และตรงกับความรู้ที่อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การกระตุ้นให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาคความพร้อมเด็กได้อย่างถูกวิธีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานอย่างมี ส่วนร่วมโดยการสนับสนุนจากชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยตาม มาตรฐาน ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการบริหารจัดการโดย คณะกรรมการอย่างมีประสิทธิภาพการประเมินบุคลากรได้ตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กำหนดไว้ และการบริหารงานบุคคลเป็นไปตามระเบียบและกฎหมายกำหนดอยู่ในระดับ มาก ด้านบทบาทหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตามความพร้อม ด้านบุคคลสถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดูแล บุคลากรและการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและผู้ทำ ความสะอาดสามารถทำความสะอาดดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกอาคารศูนย์พัฒนา เด็กเล็กได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านคุณสมบัติของบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การ ส่งเสริมและพัฒนาสังคมภายในองค์กรให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีศักยภาพและขีดความสามารถในการวางแผน และการจัดสรรบุคลากรมีความเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ และตรงกับความรู้ที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัน ชันทะสิทธิ์ (2552) ได้ศึกษาการศึกษาการ จัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย สภาพการจัด การศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะว่า มีการถ่ายเทอากาศภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวก และเป็นเขต ปลอดภัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กที่เหมาะสม และการจัดสภาพแวดล้อมของ เสียงภายในอาคารมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านอาคารสถานที่ พบว่า มีบริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้ง ภายใน และภายนอกตัวอาคารที่เพียงพอ ถูกสุขลักษณะและมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน มีห้องส้วมสำหรับเด็ก สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก สถานที่ประกอบอาหารมีเครื่องใช้จำเป็นที่ถูกสุขลักษณะสะอาดและปลอดภัย และมีการจัดพื้นที่สะอาดปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับกิจกรรมการปฏิบัติของเด็กอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกอบรมบุคลากรใน

เนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นการป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็กอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนรินทร์ ศรีมคางพลู (2552) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารมีความเข้าใจและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและส่งเสริมการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่มั่นคงถาวร อาคารถ่ายเทสะดวกสะอาดถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย

4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมประจำวัน มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์ เพราะว่า การจัดกิจกรรมการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์การจัดกิจกรรมพัฒนาภาษาให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และการจัดกิจกรรมการพัฒนาสังคมให้เด็กมีนิสัยที่ดีและแสดงออกอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนัน ชันทะสิทธิ์ (2552) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การจัดประสบการณ์ และจากผลการวิจัยครั้งนี้ด้านจัดโภชนาการที่พบว่า ให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายส่งผลต่อการเจริญเติบโตตามพัฒนาการของเด็ก เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และเด็กได้รับอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ถูกหลักโภชนาการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะตามวัย พบว่า เด็กใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมโดยทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้สอดคล้องกับวัยและเด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาโดยสามารถใช้เหตุผลได้ตามวัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 5 ปี พบว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผนสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้และเด็กมีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช สาสิม (2555) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดมจังหวัดอุบลราชธานี สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการส่งเสริมความรักเอื้ออาทรของสถาบันครอบครัวชุมชนและสังคมท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและด้านบุคลากรคือบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัยและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านดูแลเด็กมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมลักษณ์ คำลือ (2552) มีพรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ด้านบริหารวิชาการ รองลงมาคือ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่า มีการจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ และมีส่วนร่วมการบริหารประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับ

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ และมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากภาคส่วนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช สาโสม (2555) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเดชอุดมจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนควรจัดประชุมผู้ปกครองชุมชนในท้องถิ่นและชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งชมรมผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่โดยมีการเชิญผู้ปกครองนักเรียน และ วรชิต ชินเกตุ (2554) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการและต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและให้คำปรึกษา ควรมีการจัดประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ Craff (1988 อ้างถึงในวีระเดช ซาดา, 2543) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนที่จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายคือต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษา พบว่า มีค่าความสัมพันธ์กันระหว่างระดับทัศนคติกับระดับโรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อมแต่ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมกิจการของโรงเรียน ดังนั้นการจัดประชุม และประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายได้รับรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยว่าการจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบและมีส่วนร่วมการบริหารและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ มีค่าเฉลี่ยสูง และมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นจะทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนา และผลการวิจัยพบว่าควรมีการพัฒนาแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากภาคส่วนต่างๆ อย่างชัดเจน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

6. มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า มีการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบทุกครั้งและจัดทำแผนงานปฏิทินงานแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการที่ชัดเจน เพราะว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา ศรีธิพันธุ์ (2554) ได้ศึกษาการจัดปัจจัยบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลสันติคีรี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านที่มีการจัดปัจจัยบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และกิตติศัพท์ ใจทน (2555) ได้ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น ส่วนผลการวิจัยของ ปวันรัตน์ สุขเนตร และสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2558) ที่ศึกษาสภาพการบริหารงานและนำเสนอแนวทางการบริหารงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในอันดับมาก ซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลากร และอันดับต่ำสุดได้แก่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงเห็นได้ว่ามาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในบางพื้นที่ก็ประสบผลสำเร็จและบางพื้นที่ก็อยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ซึ่งการที่มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องมีการพัฒนาในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบ รวมทั้งดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายด้วย โดยเฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ดังนั้นผู้ปฏิบัติจึงต้องศึกษาและหาแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรศึกษาผลการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนและดำเนินการให้ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย การจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารงบประมาณมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การจัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. มาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยจัดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับหน้าที่ครบทุกตำแหน่ง จัดทำโครงการสร้างการบริหารงานชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ มีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจการทำงานให้แก่บุคลากรทุกระดับภายในองค์กร
3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงพื้นที่สำหรับการเล่นและการเรียนรู้เป็นกลุ่มและกิจกรรมการเรียนรู้อิสระสิ่งแวดล้อมสภาพพื้นที่ภายในอาคารไม่สิ้นไม่ชื้นและมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ
4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีการเคลื่อนไหว รักการออกกำลังกาย และมีคุณลักษณะตามวัย มีพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจได้เหมาะสมตามวัย มีการประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เน้นกิจกรรมการพัฒนาการคิด ให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดและ แก้ปัญหา รวมทั้งต้องให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

2. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) *กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.*

บริการ อปท. เข้าถึงจาก <http://www.dla.go.th/>. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2555.

กิตติศัพท์ ไชทน (2555) *ได้ศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*

ทิพย์พาพร ดันดีสุนทร. (2545). *การศึกษาเพื่อสร้างผลเมืองในสังคมไทย*

นิตยา คชภักดี และคณะ. (2545). *การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการของเด็กโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน. กรุงเทพฯ : กราฟฟิกันแอดเวอร์ไทซิง.*

บุญชุม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.

กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ไพศาล สุริยะมงคล และวีรุธ มาษะศิริานนท์. (2551). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน. กลยุทธ์การวางแผนพัฒนาพื้นที่ท้องถิ่นเชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.*

รุ่ง แก้วแดง (2543) *ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับครูประจำชั้น*

ประถมศึกษา ปีที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) : ฉบับสรุป / สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

ธมนวรรณ พลินยศ (2553) *การดำเนินงานของในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วน*

ตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ปวันรัตน์ สุขเนตรและสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2558) *แนวทางการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ*

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร*วิทยานิพนธ์คณะ

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,

วรชิต ชินเกตตุ (2554) *ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา*

เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม

ศรินรัตน์ ศรีมคางพลู (2552) *ได้ศึกษาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน*

ตำบล ด่านใน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา